

ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TOKAT İLİ DOĞAL ve KÜLTÜREL TURİZM DEĞERLERİNE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Büşra YARAR

Bilim Uzm.

busrayarar.9696@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-9217-4133>

Ömer Faruk SÖNMEZ

Prof., Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Türkiye
omerfaruk.sonmez@gop.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-8910-2817>

Özet

Bu araştırma, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat ili doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi düzeylerinin tespit edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen bu araştırma 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Tokat ilçe merkezinde bulunan toplam 517 tane 8. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Örneklemin seçilmesinde kolayda örneklem türü kullanılmıştır. Araştırmada Çetin ve Gürgil (2014) tarafından geliştirilen doğal ve kültürel miras farkındalık anketinin kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Uygulanan anket üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}) değerleri kullanılmış, hazırlanan başarı testinin madde güçlük ve madde ayırt edicilik değerlerinin hesaplanmasında Excel programından yararlanılmıştır. Değişkenlerin durumuna göre cinsiyet, turizm ders alma, gezi katılım durumlarına yönelik SPSS 20.0 paket programı aracılığıyla t-testi; ikametgâh, anne ve baba eğitim, gelir, turizm tercihleri değişkenine ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırma sonucunda, 8. sınıf öğrencilerinin Tokat ili doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgilerinin cinsiyet, ikametgâh, gelir, turizm gezi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Tokat iline ait bilgi testinden alınan puanların yüksek olmadığı, Tokat'a ait doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgilerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tokat, Kültür turizmi, Kültür, Değer, Doğal turizm

EXAMINING THE KNOWLEDGE LEVELS OF SECONDARY SCHOOL 8TH GRADE STUDENTS ON NATURAL AND CULTURAL TOURISM VALUES IN TOKAT

Abstract

The aim of the research was to determine the knowledge of the 8th grade students about the natural and cultural tourism values of the province of Tokat in terms of various variables. This research, which was carried out using the general survey model, which is one of the quantitative research methods, was carried out with a total of 517 8th grade students in the city center of Tokat in the 2021-2022 academic year. Easy sample type was used in the selection of the sample. The natural and cultural heritage awareness questionnaire personal information form developed by Çetin and Gürgil (2014) was used in the research. The applied questionnaire consists of 3 parts. For the purpose of the study, frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (\bar{x}) related to the demographic characteristics of the students participating in the research were used, and Excel program was used to calculate the item difficulty and item discrimination values of the prepared achievement test. According to the status of the variables, t-test for gender, taking tourism lessons, participation in trips; One-way analysis of variance (ANOVA) was performed on the variable of residence, mother and father education, income, tourism preferences. As a result of the research, it was concluded that there is a significant difference in the knowledge of secondary school 8th grade students about the natural and cultural values of Tokat province according to gender, residence, income, tourism trip variables. It was concluded that the scores of the students in the knowledge test of the province of Tokat were not high, and their knowledge of the natural and cultural values of Tokat was at a moderate level.

Keywords: Tokat, Cultural Tourism, Culture, Value, Natural Tourism

Atıf/Citation

Yarar, B. ve Sönmez, Ö.F. (2023). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat ili doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi* 5(2), 162-180

Yarar, B. ve Sönmez, Ö.F. (2023). Examining the knowledge levels of secondary school 8th grade students on natural and cultural tourism values in Tokat. *Anatolian Turkish Journal of Education*, 5(2), 162-180

* - Bu makale Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından 07.02.2022 tarihinde kabul edilen "Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat İli doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi düzeylerinin incelenmesi" başlıklı Yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

- Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Giriş

İlkçağlardan beri insanlar yaşamsal faaliyetlerini devam ettirebilmek için çeşitli uğraşlar içerisine girmişlerdir. Önce avcılık ve toplayıcılığa dayalı yaşam süren insanoğlu tarımsal etkinlikler ile yerleşik hayata geçmiş ve bununla beraber daha düzenli yaşam tarzları oluşturmuştur (Deniz, Diker ve Çetinkaya, 2017). Bu düzenlemelerin temelinde her çağda ve her toplumda insanlığın doğumdan ölümüne kadar eğitim var olup bütün toplumlarda gelişmenin ve ilerlemenin öncüsü olmuştur (Yılmaz, 2019).

Eğitim birtakım amaçlar doğrultusunda bireye süreç içerisinde bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırarak bireylerin edinmiş oldukları kazanımların toplumlarda değişikliklere gidilmesine neden olmaktadır (Kurtdebe Fidan, 2009). Toplumlar eğitim sistemleri aracılığıyla değerleri sorgulayan, yeni değerler üretebilen, eleştirel, yaratıcı, toplum yaşamına duyarlı, problemlerin farkında olan ve problem çözme becerisine sahip bireyleri yetiştirerek varlıklarını sürdürürler. Bu becerilere sahip olunmasında gelişmenin ve ilerlemenin öncüsü olarak sosyal bilgiler dersinin önemi büyüktür. Dünyadaki teknolojik değişimler ve gelişmelere bağlı olarak bu değişimlere uyum sağlayabilen etkin, donanımlı bireyler, eğitim yoluyla yetiştirilebilir (Mentiş Taş, 2004). İnsanın doğduğu andan itibaren eğitime başlaması, okulun öğrenciye aktarmak istediği şeyleri planlı ve programlı bir şekilde öğrencilere sunması ile birlikte programa konulan birçok disiplinin amaç ve görevlerinin aktarılmasında sosyal bilgiler dersinden yararlanılmaktadır (Akcan, 2016). Sosyal bilgiler, insanları konu alan ve insanın oluşturduğu yaşamı anlamaya ve bireyleri topluma kazandırarak kişilik kazanmalarını sağlamada son derece önemlidir (Deveci, 2009). İnsanların içinde bulunduğu toplumun geçmişini, kültürünü, geleneklerini buna bağlı olarak gelişen tarihini anlamaları değişen dünya karşısında zorluk yaşamadan durmalarına ve yeniliklere açık olmalarında toplumların yaratmış olduğu tarihin önemi büyüktür.

Sosyal bilgiler dersinin disiplinler arası yaklaşımdan doğan ve tarih ile bağlantısı neticesinde dünya siyasetine yön veren, toplumun oluşturduğu devletin rastgele o seviyeye ulaşmadıkları buldukları dönemde eğitim aracılığıyla toplumların tarihinin anlaşılmasında ve etkileşimde bulunularak öğrenilmesinde aracı olması tarih aracılığıyla sağlanılmaktadır (Sosyal, 2012). İnsanların geçmişini bilme arzusu taşımaları insanlığa ait temel düşünce sistemini oluşturmaktadır. İnsan dününü iyi bilirse kendini o kadar iyi geliştirir ve en önemlisi yaşadığı coğrafyayı ve kendi kültürünü daha iyi benimser. Tarih, artık geçmişteki zincirlerini kırarak devletlerin tarihinin tekdüze anlatılmasından çıkmış ve bölge hakkında farklılıklar sağlamıştır (Turgut Şahin, 2014). İnsanların kendi çevrelerinden hareketle duyarlı olması da bu çeşitliliğin sağlanmasında en önemli faktörlerden bir tanesidir. Tarih insanlara bilinçli olma, toplumdaki ve çevresindeki farklılıklara karşı empati kurma becerisi sağlamaktadır. Bu doğrultuda tarihsel empati becerisinin geliştirilerek farklı kültürlerle karşı hoşgörülü yaklaşmamızı sağlamak ve öğrencilerde var olan tarihe yönelik olumsuz düşüncelerinde olumlu yöne çevrilmesinde katkı sağlayacaktır. Böyle bir değişimin, kuşakların birbirleri ile olan uyumsuzluklarını ortadan kaldırarak daha sağlam ve istikrarlı bir toplum meydana getirmesinde etkili olacağı düşünülmektedir (Mercin, 2007).

Dengeli bir toplumun meydana getirilmesinde kültür, coğrafya ve tarihin bir araya gelmesi ile ortaya çıkan turizm etkili olmaktadır. Toplumun oluşturduğu tarihe yönelik coğrafya kültür ekseninde gelişen insanların dikkatini çeken varlıklar ile ilgili tarihi geçmişe ve birçok sebebe bağlı olarak ilerleyen turizm, mekânı ve kültürü etkileyerek tüm dünyaya yayılan bir serüven olarak önem kazanmaktadır (Emekli, 2006). İklim ve yeryüzü şekillerinin sağlamış olduğu olanaklar ile birlikte toplumların sahip olduğu kültürlerin ve doğal varlıkların korunmasında turizm etkili olmaktadır. Turizm olgusuyla ilişkili olarak Tokat iline yayılmış olan turizm faaliyetleri, sahanın konumu farkındalıkların gelişiminde ve toplumların sahip olduğu değerlerin tanıtılmasında önemli bir paya sahiptir (Koday ve Kızıllan, 2018). Turizme değer katan unsurlara ilgi ve merak duyulması, öğrencilerin tarih bilinci geliştirerek bu değerleri gelecek kuşaklara aktarmaları, doğada bulunan her şeye ek olarak geçmişten günümüze kadar bulunduğumuz zamana değin insanların oluşturduğu çeşitli medeniyet ve büyüleyici sanat yapıtlarının yeryüzünde oluşumu ve yayılmasını tetikleyen etkenler turizm, coğrafya ve kültürü sentezlemektedir.

Türk geleneklerini ve tarihini oluşturan ana öğelerin öğrencide merak uyandırması amacıyla farklı devirlere ve mekanlara ait tarihsel delilleri sorgulaması, eleştirel düşünme becerisi geliştirmesi ve mekân algılama becerisi kazandırmaya yönelik amaçları bünyesinde bulundurması sosyal bilgiler dersi aracılığıyla gerçekleşmektedir (MEB, 2018). Sosyal bilgiler öğretimi; bireylere kendi çevrelerinden hareketle sosyal ve fiziki çevresini anlamalarına yardımcı olmak ve çevresine karşı farkındalık kazandırmasını sağlamak açısından fayda sağlamaktadır (Mazman Budak, 2012).

Bu farkındalıkların öğrencide uyarıcı olarak görülmesinde kültür etkilidir. Farklı mekanlara ait farklı yapılarda medeniyetlerin, kültürün bulunduğu coğrafyayı ve turizmi etkileyerek geliştirmesinde tesiri büyüktür. Mimarının geleneksel olması, yerleşim yeri, topraktan yararlanma, kılık kıyafet üslubu, dinsel motifler, el sanatları, yemekler, müzik, güzel sanatlara yönelik eserler, tarih, turizm, kültür ve coğrafya görünümünün bir parçası ve odak noktasıdır (Emekli, 2006). Farklı çevrelerden farklı kültürlerin ortaya çıkması, insanların kendi dünyalarından uzaklaşmalarını istemelerine sebep olmuş ve merak duygusunun etkisi ile kültürleri tanıma isteğine dönüşmüştür (Deniz ve Yıldırım Kalem, 2018). Bu isteği gerçekleştirme yollarından biri olarak turizm görülmektedir. Turizm bilinci geliştirilerek, bir bakıma turizmin evrilmesinin ve büyümesinin dayanağını oluşturmaktadır (Bahtiyar Karadeniz, Sarı ve Kabacık, 2018). Turizmin kaynağını oluşturmada doğal ve kültürel turizm etkilidir. Doğal ve kültürel yapının dağılışı coğrafya ve turizmi bir araya getirmektedir. Turizm coğrafyasının kapsadığı bu özellikler insanların ortak değerleri olan doğal ve kültürel çevre miraslarının gelecek kuşaklara aktarılıp, tanıtılmasında ve sakınılmasında etkili bir göreve sahiptir (Emekli, 2002).

Tarihi kaynaklar pek çok hususu içinde barındıran çok zengin bir anlatıma sahiptir. Ziyaret edilen yerlere ait varlıklar turizmin gelişmesi için önemli kaynaklardır. Ayrıca, buldukları yörenin kültürü hakkında önemli fikirler sunmaktadır (Meydan Uygur ve Baykan, 2007). Bu kaynaklar arasında taşınmaz kültür varlığı örnekleri ile taşınmaz tabiat varlığı örnekleri yer almaktadır. Yunan kent devletlerinde yer alan iç kale örnekleri ve antik çağa özgü toplu mezarlar, kurganlar, hanlar, hamamlar, tapınaklar, aşevleri, manastırlar, kiliseler, bazilikalar, köprüler, eski sınır yollarını belirten dikili taşlar, duvar yazıları, mozaikler, eski dönem saraylar, köşkler, dini ibadet mekânı olarak yer alan tapınaklar, camiler, vb. varlıklar taşınmaz kültür varlığı örneklerine; Tarihi mağaralar, kaya sığınakları ile ağaç ve ağaç toplulukları ise taşınmaz tabiat varlığı örneklerine dahil edilmektedir (Bayartan, 2018).

Tüm doğal varlıklar ile insanın geçmişten bugüne gelerek oluşturduğu medeniyet bütün insanların ortak mülkü olarak kabul edilmektedir. Tarihi ve kültürel çevre, birey ve toplum süresi boyunca uygun olan bir olgu olarak görülmektedir. Her medeniyetin değişik aşamalarda oluşturduğu şehir mekanları, kültürün maddi yapılarını oluşturur. Toplumsal, ekonomik ve kültürel yığınlara ait işaretler dünden bugüne kadar gelen maddi ve manevi değerleri günlük hayatımıza taşımaktadır.

Tokat ilinin sahip olduğu doğal ve kültürel turistik değerlere yönelik öğrencilerin farkındalıkları ilin tanıtım değeri için önemlidir. Günümüz dünyasında bütün ülkeler, bünyelerinde barındırdıkları doğal ve kültürel değerleri korumaya ve bu unsurları uluslararası alanda tanıtmaya özen gösterirler (Polat, 2016). Bu anlamda, öğrencilerin çevreye karşı tutumları verilecek eğitime ışık tutmak açısından çevreyi nasıl algıladıkları ve anlamlandırdıkları da önemli olmaktadır (Yardımcı ve Bağcı Kılıç, 2010).

Bu çalışma sayesinde, ortaokul öğrencilerinin günümüze taşınan değerler çerçevesinde, öğrencilerin içinde bulunduğu toplumda ve günlük hayatlarında sıklıkla karşılaştıkları, görmeleri ve ilgi göstermeleri gereken doğal ve kültürel turizm eserlerini, diğer yapıtlardan ve kültürel değerlerden ayırabilmeleri, doğal ve kültürel varlıklara ait özelliklerin ne zaman oluştuğu ve hangi şahıslara ait olduklarını, dünden bugüne hangi yollarla oluştuğunu ne tür değişikliklerden geçerek bugüne ulaştıklarını nasıl bir görev edindiklerini bu değerlere yönelik belli başlı nitelikleri bilme anlamlarını taşınması yönünden önem arz etmektedir.

Bu amaç doğrultusunda Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik farkındalıklarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

1.Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel miras hakkındaki bilgileri ne düzeydedir?

2.Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin doğal ve kültürel turizm değerlerini yönelik bilgi düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

3.Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri ailelerin gelir durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

4.Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi düzeyleri anne eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

5.Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi düzeyleri baba eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu çalışmada nicel araştırma türlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin geçmişte veya şimdi var olan kültürel ve doğal turizm değerlerine yönelik bilgileri kendi şartları ve dönemin özellikleri düşünülerek var olan koşulları içinde belirtilmeye çalışılması amacıyla tarama modeli kullanılarak belirtilmeye çalışılmıştır. (Karasar, 2020, s.109).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise doğal ve kültürel değerlerin zenginliği, birçok medeniyete ev sahipliği yapması ve bu değerlere yönelik birçok veri kaynağı oluşturması sebebiyle araştırmada Tokat merkez ilinde öğrenim gören ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezinin değerlerine yönelik görüşleri oluşturmaktadır. Ayrıca örneklem türü olarak kolayda örneklem türü kullanılmıştır. Kolayda örneklem türü; örneklem içerisine girmeye hazır birimlerin araştırma içerisine dahil edilmesiyle gerçekleştirilir (Kaya ve Şahin, 2011). Araştırmacıların demografik özelliklerine ilişkin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları aşağıda tablo 1’ de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	f	%
Erkek	253	48.9
Kız	264	51.1
Toplam	517	100.0

Tablo 1’ göre araştırmaya toplam 517 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 253 ‘ü erkek (%48) 264 tanesi kız (%51) öğrenciden oluşmaktadır.

Aşağıda tablo 2’de öğrencilerin anne ve baba eğitim durumlarına ilişkin frekans ve yüzde değerleri gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim Düzeyleri frekans ve yüzde değerleri

Eğitim düzeyi	Anne eğitim		Baba eğitim	
	f	%	f	%
İlkokul	149	28.8	79	15.3
Ortaokul	141	27.3	97	18.8
Lise	146	28.2	170	32.9
Üniversite	78	15.1	167	32.6
Toplam	514	99.4	513	99.2

Tablo 2’de öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeyleri ile ilgili verilen bilgilerden hareketle 514 öğrencinin anne eğitim düzeyine baktığımızda 149’unun (%28.8) ilkokul; 141’i (%27.3) ortaokul; 146’sı (%28.2) lise; 78’si (%15.1) üniversite mezunudur. 513 öğrencinin baba eğitim düzeyinde ise 79’u (%15.3) ilkokul; 97 ‘si (%18.8) ortaokul; 170’i (%32.9) lise; 167’si (%32.6) üniversite mezunudur.

Aşağıda tablo 3’te öğrencilerin ikamet ettikleri yere ilişkin frekans ve yüzde değerleri gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin İkamet Ettikleri Yere İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

İkametgâh	f	%
Köy	52	10.1
Kasaba/Belde	4	.8
İlçe merkezi	37	7.2
İl merkezi	423	81.8
Toplam	516	99.8

Tablo 3’te ifade edilen öğrencilerin 52’si (%10.1) köyde; 4’ü (%8) kasabada; 37’si (%7.2) ilçe merkezinde; ağırlıklı olarak da 423’ü (%81.8) il merkezinde ikamet etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Tokat ilinin doğal ve kültürel turizm değerlerini ölçmek amacıyla Çetin ve Gürgil (2014) tarafından geliştirilen doğal ve kültürel miras farkındalık anketinin kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Uygulanan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yer alan kişisel bilgi formunda öğrencilere ait cinsiyet, anne ve baba eğitimi, ikametgâh, gelir, öğrencilerin turizme yönelik ders alma durumları ve gezi katılım düzeylerine yönelik 9 soru yer alırken, ikinci bölümde ise öğrencilerin turizm tercihlerine yer verilmiştir. Son olarak üçüncü bölüm 25 maddelik Tokat ilinin doğal ve kültürel turizm değerleri hakkındaki bilgi testinden oluşmaktadır. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanan soru havuzu sonucunda 25 maddelik soru hazırlanmış ve bu soruların deneme öncesi uygulanması sonucunda güvenilirlik katsayısı 0.72 (Kr-20) değeri olarak bulunmuştur. Bu değerin 70’den büyük olması nedeniyle testin güvenilir olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Süreci

Öncelikli olarak Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izinler alınarak uygulama yapılacak okullar belirlenmiştir. Pilot uygulama olarak 18-22 Ekim ayı içerisinde Tokat merkez ilinde 2 okulda toplam 86 öğrenciye gerekli bilgilendirmeler yapılarak 1 hafta içerisinde uygulama yapılmıştır. Ana uygulama olarak aralık ayında sınıflar belirlenerek 542 öğrenciye anket uygulanmıştır. Veri toplama süresi 4 haftada yüz yüze olacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Anket uygulandıktan sonra bütün veriler toplanarak SPSS’e aktarılmış ve veriler üzerinden frekans ve yüzdelik hesaplamaları yapılmıştır. Bazı öğrencilerin verdikleri bilgiler eksik olduğu için 25 anket değerlendirmeye alınmamıştır. Sonuç olarak örnekleme alınan 517 tane 8. Sınıf öğrencisine anket uygulanmış ve elde edilen veriler tablolaştırılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın problemine ve alt problemlerine yanıt almak amacıyla Tokat merkez ilçesinde öğrenim gören 8. Sınıf öğrencilerine yönelik Tokat merkez ilinin doğal ve kültürel turizm değerlerine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanan bilgi testindeki soruların madde güçlük ve madde ayırt edicilik değerleri Excel programı ile hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin betimsel 35 istatistik değerleri SPSS 20.0 programı aracılığıyla hesaplanarak öğrencilerin bilgi testinden almış oldukları toplam puanların dağılımında normallik analizi yapılmış çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır. Değişkenlerin durumuna göre cinsiyet, gezi katılım, ders alma durumlarına ilişkin t-testi; Anne-Baba eğitim durumu, ikametgâh, gelir, turizm türü tercihlerine yönelik olarak ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Öğrencilerin ikamet ettikleri yere ilişkin yapılan Anova sonuçları doğrultusunda Kasaba /Belde 'de ikamet eden öğrencilerin sayısının 10'dan az olması sebebiyle Kasaba/Belde ikamet yeri çıkarılarak analize devam edilmiştir.

Aşağıda yer verilen Tablo 4'te Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik hazırlanan bilgi testindeki soruların madde güçlük ve madde ayırt edicilik değerleri gösterilmiştir.

Tablo 4. Tokat Merkez İli Doğal ve Kültürel Turizm Değerleri ile İlgili Başarı Testinin Madde Güçlük, Madde Ayırt Edicilik ve Testin Ortalama Güçlüğüne ait İstatistik Değerleri

Sorular	Madde güvenilirlik indexi (p_j)	Madde ayırt edicilik indexi (r_{jx})	Testin ortalama güçlüğü (P)
S1. En eski cami	0,28	0,37	
S2. İlk medrese	0.36	0.35	
S3. Şenlik	0.62	0.26	
S4.Şehirde Kalma	0.46	0.30	
S5.Balıca	0.83	0.40	
S6. İl sınırı dışı	0.43	0.39	
S7.Tarihi cami	0.89	0.32	
S8.Tokatta yoktur	0.50	0.31	
S9.Kaplıca	0.65	0.40	
S10.Eseriolmayan Medeniyet	0.67	0.43	
S11. adım	0.68	0.38	
S12. Roma dönemi	0.32	0.40	
S13.yemek	0.87	0.34	
S14.Şehir dışı yapıt	0.37	0.41	
S15.Alım	0.42	0.40	0.52
S16.Veni-Vidi-Vici	0.41	0.45	
S17.Selim cami	0.41	0.30	
S18.El sanatı	0.68	0.44	
S19.Seyhatname el sanatı	0.37	0.38	
S20. Ticaret merkezi	0.72	0.49	
S21.Türkü	0.17	0.23	
S22.mesire yeri	0.27	0.24	
S23.Zinav	0.47	0.52	
S24.Drakula	0.72	0.47	
S25.Tokatlı Alım	0.45	0.33	

Tablo 4' te Tokat merkez ili doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik hazırlanan başarı testindeki sorulara ait madde güçlük ve madde ayırt edicilik indexleri verilmiştir. Atılgan, (2007) tarafından madde

güçlük ve madde ayırt edicilik değerlerine yönelik olarak yapılan ayırım doğrultusunda soruların değerlerini incelediğimizde; hazırlanan teste soruların madde güçlük değerlerine yönelik, çok kolay derecede sorular (S5, S7, S13, S20, S24), kolay derece sorular (S3, S8, S9, S10, S11, S18), orta güçlükteki sorular (S2, S4, S6, S12, S14, S15, S16, S17, S19, S23, S25) zor seviyedeki sorular (S1, S21, S22) şeklinde dağılım göstermektedir. Soruların madde ayırt edicilik değerlerini incelediğimizde, çok iyi işleyen maddeler (S5, S9, S10, S12, S14, S15, S16, S18, S20, S23, S24), oldukça iyi olan maddeler (S1, S2, S4, S6, S7, S8, S11, S13, S17, S19, S25), geliştirilmesi gereken maddeler (S3, S21, S24) olarak dağılım göstermektedir. Geliştirilmesi gereken maddeler uzman görüşü alınarak düzeltilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel miras farkındalıklarına ilişkin bilgi testindeki toplam puanlarının cinsiyet, ikametgâh, anne eğitim, baba eğitim, gelir, turizme yönelik ders alma durumları, gezi katılım değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat merkez ili doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla t testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5’ te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Doğal ve Kültürel Turizm Bilgileri Toplam Puan ve t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Erkek	253	50.46	17.50	515	-2.084	0.037
Kız	264	53.54	16.02			

* $p < 0.05$

Tablo 5’ te görüldüğü üzere öğrencilerin Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel turizm bilgi puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. ($t_{(515)} = -2.084$, $p < 0.05$). Bu verilerden yola çıkarak kız öğrencilerin ($\bar{X}=53.54$) doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi puanlarının erkek öğrencilere ($\bar{X}=50.46$) göre daha yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi testinden almış oldukları puanların Anne eğitim değişkeni ile ilişkisi incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Doğal ve Kültürel Turizm Bilgileri Toplam Puanlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Anne Eğitim	N	\bar{X}	Ss	f	P
İlkokul	149	53.98	17.78		
Ortaokul	141	49.53	17.77		
Lise	146	52.57	15.22	1.765	.153
Üniversite	78	52.05	15.78		
Toplam	514	52.07	16.83		

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin Tokat merkez ili doğal ve kültürel turizm bilgi puanlarının anne eğitim değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(3-510)}=1.765$,

Yarar ve Sönmez

$p>0.05$). 8. Sınıf öğrencilerinin annelerinin en son mezun oldukları okul durumuna göre bilgi testi puan ortalamalarını incelediğimizde anneleri ilkokul mezunu olanların bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X}=53.98$), ortaokul mezunu olanların bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X}=49.53$), lise mezunu olanların bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X}=52.57$), üniversite mezunu olanların bilgi testi puan ortalamasının ($\bar{X}=52.05$) olduğu görülmüştür. Bu bulgu, öğrencilerin annelerin mezun türüne göre ortalamalarının birbirine çok yakın olması bir başka söyleyişle öğrencilerin bilgi puanlarının annelerinin mezun türüne göre anlamlı bir şekilde değişmediği şeklindedir.

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi testinden almış oldukları puanların Baba eğitim değişkeni ile ilişkisi incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analizin sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Doğal ve Kültürel Turizm Bilgileri Toplam Puanlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Baba Eğitim	N	\bar{X}	Ss	f	P
İlkokul	79	52.05	17.61		
Ortaokul	97	48.74	17.38		
Lise	170	53.29	16.57	1.707	.165
Üniversite	167	52.83	15.93		
Toplam	513	52.09	16.72		

Tablo 7’ de görüldüğü üzere öğrencilerin Tokat il merkezi doğal ve kültürel turizm bilgi puanlarının baba eğitim değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(3-509)}=1.707$, $p>0.05$). 8. Sınıf öğrencilerinin babalarının en son mezun oldukları okul durumuna göre bilgi testi puan ortalamalarını incelediğimizde babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X}=52.05$) babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin bilgi testi puan ortalamasının ($\bar{X}=48.74$), babası lise mezunu olan öğrencilerin bilgi testi puan ortalamasının ($\bar{X}=53.29$), babası üniversite mezunu olan öğrencilerin bilgi testi puan ortalamasının ($\bar{X}=52.83$) olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin babalarının mezun türüne göre ortalamalarının birbirine çok yakın olması bir başka söyleyişle öğrencilerin bilgi puanlarının babalarının mezun türüne göre anlamlı bir şekilde değişmediği şeklindedir.

Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel değerlere yönelik öğrencilerin bilgi testinden almış oldukları puanların ikametgâh değişkeni ile ilişkisi incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analizin sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. İkametgâh Türüne Göre Doğal ve Kültürel Turizm Bilgileri Toplam Puanlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

İkametgâh	N	\bar{X}	Ss	f	P	Anlamlı Fark
Köy	52	53.00	17.85			Köy-İlçe Merkezi
İlçe Merkezi	37	41.04	16.76	8.320	.000	
İl Merkezi	423	52.94	16.40			İl Merkezi- İlçe
Toplam	512	52.11	16.81			

* $p<0.05$

Tablo 8’ de görüldüğü gibi Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik öğrencilerin almış olduğu bilgi testi puanlarının ikametgâh değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(3-512)}=6.033$, $p<0.05$). 8. sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi puanlarının hangi ikamet türleri arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre köyde ikamet edenlerin ortalaması ($\bar{X}=53.00$), ilçe

Yarar ve Sönmez

merkezinde ikamet edenlerden ($\bar{X}=41.04$) istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklıdır ve bu fark köyde ikamet edenler lehinedir ($\bar{X}=53.00$); il merkezinde ikamet edenlerin ortalaması da ($\bar{X}=52.94$), ilçe merkezinde ikamet edenlerden ($\bar{X}=41.04$), istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklıdır ve bu fark il merkezinde ikamet edenler lehinedir.

Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik öğrencilerin bilgi testinden almış oldukları puanların gelir değişkeni ile ilişkisi incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analizin sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Gelir Türüne Göre Doğal ve Kültürel Turizm Bilgileri Toplam Puanlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Gelir	N	\bar{X}	Ss	f	P	Anlamlı Fark
500-1000	16	61.50	16.77			500-1000
1001-1500	25	43.52	12.92			
1501-2000	39	48.82	16.75	3.495	.008	1001-1500
2001-2500	96	53.58	16.58			
3000TL ve üzeri	329	52.38	16.99			
Toplam	505	52.19	16.88			

* $p<0.05$

Tablo 9’da görüldüğü gibi Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik öğrencilerin almış olduğu bilgi puanlarının gelir değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(4,500)}=3.495$, $p<0.05$). Öğrencilerin doğal ve kültürel değerlere ilişkin vermiş oldukları bilgi düzeylerinin hangi gelir değişkenleri arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre ailesi 500-1000 TL arasında gelire sahip olan öğrencilerin ortalama puanlarının ($\bar{X}=61.50$), ailesi 1001-1500 TL gelire sahip olanların puanlarına göre ($\bar{X}=43.52$) istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklı olduğu ve bu farkın ailesi 500-1000 TL arasında gelire sahip olan öğrenciler lehine olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ortaokul döneminde turizm ile ilgili ders alıp almamaları ile Tokat iline ait doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi testinden alınan puanların ilişkili olup olmadığına yönelik t testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçları aşağıda Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo10. Ortaokul Eğitiminde Doğal ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Ders Alma Durumu ile Başarı Testi Toplam Puanlarına İlişkin t Testi Sonuçları

Turizm Ders	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Evet	31	49.16	20.08	508	-.802	.428
Hayır	479	52.11	16.61			

Tablo 10’da görüldüğü gibi öğrencilerin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel turizme ait bilgi puanlarının doğal ve kültürel turizm ile ilgili ders alıp almama durumlarına göre anlamlı bir farkın olup olmama durumlarını incelediğimizde turizm ile ilgili herhangi bir ders almalarının öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere ilişkin bilgi puanları ile ilişkisinin olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ($t_{(508)}= -.802$, $p>0.05$). Tablo 10’u incelediğimizde doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik ders alan öğrencilerin başarı testinden almış oldukları puanların ortalaması ($\bar{X}=49.16$), ders almayan öğrencilerin başarı testindeki ortalamaları ($\bar{X}=52.11$) olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin ortaokul döneminde turizm ile ilgili sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlayıp hazırlamamaları ile Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi testinden alınan puanların ilişkili olup olmadığına yönelik *t* testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçları aşağıda Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Öğrencilerin Ortaokul Döneminde Turizm ile İlgili Sunum, Proje, Ödev vb. Hazırlama Durumları ve Bilgi Testinden Alınan Puanlar ile İlişkinine Ait *t* Testi Sonuçları

Turizm Sunum	N	\bar{X}	Ss	Sd	<i>t</i>	p
Evet	57	49.82	18.80	512	-.935	.353
Hayır	457	52.26	16.50			

Tablo 11 incelendiğinde ortaokul döneminde turizm ile ilgili sunum, proje, ödev vb. hazırlamayan öğrencilerin bilgi testinden aldıkları puan ortalamalarının (\bar{X} =52.26), turizm ile ilgili sunum, proje, ödev vb. hazırlayanlardan (\bar{X} =49.82) daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğrencilerin Tokat il merkezi doğal ve kültürel turizm bilgi testi puanlarının, turizm ile ilgili sunum, ödev vb. hazırlayıp hazırlamama durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farkın olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ($t_{(512)} = -.935$, $p > 0.05$).

Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerde Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerlerine yönelik gezi düzenlenip düzenlenmemesine ilişkin bilgi testindeki puanları ve *t* testi sonuçları aşağıda Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Tokat ve Yakın Çevresindeki Turizm Değerlerine Yönelik Gezi Düzenlenme Durumları ve Bilgi Testinden Alınan Puanlar ile İlişkinine Yönelik *t* Testi Sonuçları

Turizm Gezi	N	\bar{X}	Ss	Sd	<i>t</i>	p
Evet	158	55.01	17.16	511	2.672	.008
Hayır	355	50.68	16.46			

* $p < 0.05$

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri yerde Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerleri ile ilgili gezi düzenlenmesine yönelik öğrencilerin Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel değerlere ilişkin almış oldukları bilgi testi puanları turizm gezisi düzenlenip düzenlenmemesine göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($t_{(511)} = 2.672$, $p < 0.05$). ve fark turizm gezisi düzenleniyor diyenler lehinedir. Tabloda gösterilen ortalamaları incelediğimizde Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerlerine yönelik gezi düzenleniyor diyenlerin bilgi puanları ortalaması (\bar{X} =55.01) gezi düzenlenmiyor diyenlerin bilgi testi puan ortalaması (\bar{X} =50.68) şeklindedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerde Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerlerine yönelik gezilere katılma durumlarına ilişkin bilgi testindeki puanları ve *t* testi sonuçları aşağıda Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. Tokat ve Yakın Çevresindeki Turizm Değerlerine Yönelik Gezilere Katılma Durumları ve Bilgi Testinden Alınan Puanlar ile İlişkinine Yönelik *t* Testi Sonuçları

Gezi Katılım	n	\bar{X}	ss	sd	<i>t</i>	p
Evet	129	51.16	16.01	515	-705	.481
Hayır	388	52.32	17.08			

Tablo 13 incelendiğinde öğrencilerin bilgi testi puanları ile Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerlerine yönelik gezilere katılma durumlarına ilişkin bulguları incelediğimizde gezilere katılma

Yarar ve Sönmez

durumlarının bilgi testi puanlarında anlamlı bir farka neden olmadığı tespit edilmiştir ($t_{(515)} = .481, p > 0.05$). Bilgi testinden alınan puanlar ile gezilere katılım gösterenlerin ortalamaları ($\bar{X} = 51.16$), iken gezilere katılmayanların bilgi testi puan ortalamaları ($\bar{X} = 52.32$) olarak tespit edilmiştir.

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Tokat merkez iline ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi testinden almış oldukları puanların turizm türü tercihleri değişkeni ile ilişkisi incelenmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analizin sonuçları Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Öğrencilerin Turizm Türü Tercihleri Değişkeni ve Bilgi Testinden Alınan Puanlar ile İlişkisine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Turizm Türü	N	\bar{X}	Ss	f	P
Deniz Turizmi	172	51.86	17.16		
Kış/Dağ/Yayla Turizmi	131	52.24	16.85		
Kaplıca Turizmi	50	52.48	16.98		
Ekolojik (Çevre) Turizmi	22	49.63	15.20	1.392	.216
İnanç Turizmi	19	43.57	15.88		
Tarihi Mekânlara yön. Turz.	107	54.24	16.35		
Diğer	13	47.07	16.34		
Toplam	514	5199	16.79		

Tablo 14 incelendiğinde ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi testi puanlarının tercih ettikleri turizm türlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(6-507)} = 1.392, p > 0.05$). Öğrencilerin turizm tercihleri ile Tokat merkez ilinin doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik başarı testi puan ortalamalarını incelediğimizde deniz turizmini tercih eden öğrencilerin bilgi testi puan ortalamaları ($\bar{X} = 51.86$), Kış/Dağ/Yayla turizmini tercih edenlerin bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X} = 52.24$), Kaplıca Turizmini tercih edenlerin bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X} = 52.48$), Ekolojik (Çevre) Turizmini tercih edenlerin bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X} = 49.63$), İnanç Turizmini tercih edenlerin bilgi testi puan ortalaması ($\bar{X} = 43.57$), Tarihi Mekânlara yönelik turizm tercihleri bilgi testi puan ortalamaları ($\bar{X} = 54.24$), Diğer turizm türlerine yönelik olarak bilgi testi puan ortalaması ise, ($\bar{X} = 47.07$) şeklinde görülmektedir.

Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik toplam puanlarının aritmetik ortalaması, medyanı, modu, çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 15’ te gösterilmiştir.

Tablo 15. Öğrencilerin Toplam Puanına ait Merkezi Eğilim Ölçüleri

\bar{X}	Medyan	Mod	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
52.04	52.00	52.00	.061	.025

Tablo 15 incelendiğinde öğrencilerin almış oldukları toplam puanların çarpıklık ve basıklık değerleri (-1,5) – (+1,5) arasındadır. Büyüköztürk’e (2008) göre normal dağılımda puanların, evren ortalaması etrafında simetrik bir dağılım göstermesi mod, medyan ve ortalamanın birbirine eşit olduğu durumlarda geçerlidir. Bu nedenle verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca örneklem sayısının 30’dan fazla olması sebebiyle de verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmaktadır.

8. sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik başarı testinden almış oldukları en yüksek ve en düşük puan, öğrencilerin ortalama puanı ve standart sapması Tablo 16’da gösterilmiştir.

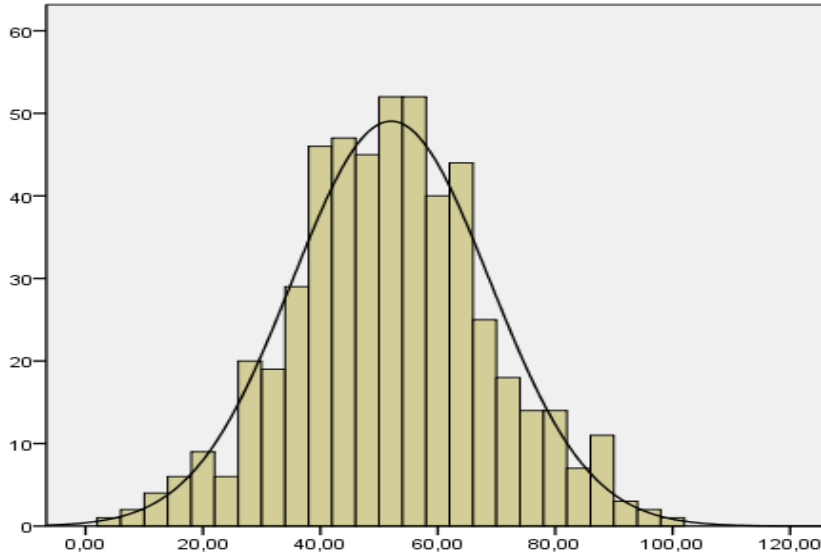
Tablo 16. Öğrencilerin Başarı testinden almış oldukları en yüksek ve en düşük puanlara ait betimleyici istatistikler

Ortalama Puan	Standart sapma	En düşük puan	En yüksek puan
52.04	16.82	4	100

Tablo 16 incelendiğinde ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere yönelik 25 soruluk başarı testinden en yüksek alınan puanın, 100 olduğu en düşük puanın ise 4 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin almış oldukları toplam puan ortalaması 52.04, standart sapma puanı 16.82 olduğu görülmektedir.

Alınan puanların dağılımını betimleyen histogram grafiği aşağıdaki gibidir.

Şekil 1. Öğrencilerin Tokat İl Merkezi Doğal ve Kültürel Değerlere Yönelik Bilgi Testindeki Puanlarının Dağılımı

Şekil 1 histogram

Şekil 1'i incelediğimizde öğrencilerin başarı testinden almış oldukları puanların dağılımı gösterilmektedir. Normal dağılım gösteren histogram grafiğinde puanların uç noktalarda seyrekleştiği, orta noktalarda yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Şekil 1'de gösterilen ortalamanın 52.04, mod ve medyanın, 52,00 olarak hesaplandığı ve bu değerlerin birbirlerine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Tartışma/Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde bulgulardan elde edilen sonuçlar ile birlikte diğer araştırmalardan elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırmamızda 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri üzerinde cinsiyetin belirleyici olduğu, Öğrencilerin anne ve babasının eğitim seviyelerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri üzerinde belirleyici olmadığı, öğrencilerin ikamet ettikleri yer ile bilgi testinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu, gelir değişkeni ile 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu, 8.sınıf öğrencilerinin turizm ile ilgili ders alıp almadıkları ve turizme yönelik herhangi bir ödev, sunum vb. hazırlama durumları ile Tokat'ın doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı, Tokat ve yakın çevresindeki turizm değerlerine gezi düzenlenmesi ile öğrencilerin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu, Ortaokul 8. Sınıfların turizm tercihleri ile Tokat il merkezine doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri üzerinde cinsiyetin belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma kapsamında erkek öğrencilerin Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerler hakkındaki bilgi düzeyleri kız öğrencilere göre daha düşük olduğu bundan hareketle kız öğrencilerin doğal ve kültürel değerlere yönelik bakış açıları ve alakalarının daha yüksek olduğu şeklinde yorum yapılabilir. Başka bir yorum olarak ise kız öğrencilerin sayısının erkek öğrencilere göre daha fazla olması da kız öğrencilerin bilgi düzeylerine etkisi olarak söylenilebilir. Keçe (2015) yapmış olduğu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarından kadın adayların erkek adaylara göre Ankara’da bulunan tarihî ve kültürel turizm değerlerine yönelik bilgi testinden daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşmıştır. Literatürde üniversite öğrencileri ile yapılan bir diğer çalışmada Ordu ilinin turistik çekiciliklerine yönelik bilgi testinden elde edilen verilerin cinsiyet açısından anlamlı bir farkın erkek öğrenciler lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bahtiyar Karadeniz, Sarı ve Kabacık, 2018). Karakuş, Çepni ve Kılcan’ın (2011) yapmış olduğu çalışmada ilköğretim öğrencilerinin turizm ile ilgili bilgilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda literatürle birlikte cinsiyet değişkeni açısından az da olsa bir paralellik olduğu bu yönüyle çalışmada cinsiyet açısından yapılan tarihi ve kültürel değerlere yönelik araştırmaların cinsiyet üzerinde önemli farklılıkların söz konusu olduğu bu farklılığın sebebinin ise yaş ile bağlantılı olarak adayların tarihi değerlere yönelik araştırmalarının daha fazla olduğu şeklinde yorum yapılabilir.

Öğrencilerin anne ve babasının eğitim seviyelerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri üzerinde belirleyici olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler ve ailelerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik mezun türü fark etmeksizin paylaşımında bulunuyor olması öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın bulunmamasına sebebiyet verdiği şeklinde söylenilebilir. Vatansaver Bayraktar ve Fırat’ın (2020) yapmış oldukları çalışmada ilköğretim öğrencilerinin çevre farkındalıkları doğada yaşam, dönüştürülebilir enerji kaynakları kullanımı, çevresel sorumluluk ve canlıların devamlılığı alt problemleri boyutunda anne eğitim değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Erdem, E Meriç ve A Meriç’in (2019) yine ilköğretim öğrencilerine yönelik yapmış oldukları çalışmada anne eğitim değişkenine göre ilköğretim mezunları arasında sadece canlıların devamlılığı alt boyutundaki bilgilerin anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Gerek tarafımda yapılan araştırmalarda gerekse Vatansaver Bayraktar ve Fırat’ın (2020); Erdem, E Meriç ve A Meriç’in (2019) yapmış oldukları çalışmalar neticesinde anne ve baba eğitim seviyesinin öğrenciler üzerinde tarihi ve kültürel değerlere yönelik bilgileri üzerinde çok bir etkisi olmadığı öğrencilerin öznel bilgileri ve ilgileri neticesinde tarihi ve kültürel değerlere yönelik farkındalık geliştirdiği şeklinde yorum yapılabilir.

Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere ilişkin bilgileri ile ikametgâh değişkeni arasındaki ilişki incelenmiş aralarında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuç doğrultusunda köyde ikamet edenlerin ilçe merkezinde ikamet edenlere göre bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer bir anlamlı fark ise il merkezi ve ilçe merkezi arasında bulunan anlamlı farktır. İl merkezinde bulunanların ilçe merkezinde bulunanlara göre bilgi testinden almış oldukları ortalamaları daha yüksektir. Bu sonuca göre öğrencilerin köyden İl’e veya ilçeye geldiklerinde merak duygusu ile hareket ettikleri ve gördüklerini araştırma gereği hissettikleri için İlçe merkezinden gelenlere göre daha ilgili oldukları söylenilebilir. İl merkezi veya köylere göre daha büyük şehirlerde yaşayanların orada doğup büyüdüğü ve zaten içinde bulunduğu mekân dolayısıyla daha az merak duygusu ile hareket ettikleri düşünülmektedir. Gümüş ve Özüpekçe (2009) tarafından yapılan çalışmada kentsel ve kırsal yerleşmelerdeki öğrencilerin turizme yönelik görüşleri arasında anlamlı fark olduğu kırsal yerleşmesindeki öğrencilerin kent yerleşmesindeki öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Gümüş ve Özüpekçe’nin tersine Karakuş, Çepni ve Kılcan (2011) tarafından yapılan çalışmada kentte yaşayanların kırsal yaşayanlara göre turizme yönelik görüşleri daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Literatür araştırmaları sonucunda görülmektedir ki çalışmalar arasında paralellikler olduğu gibi farklılıklarda söz konusu olabilmektedir.

Araştırma sonucunda, gelir değişkeni ile 8. Sınıf öğrencilerinin doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Daha düşük gelire sahip öğrencilerin bilgi testinden almış oldukları puanların daha yüksek gelire sahip öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu bulgu sonucunda öğrencilerin gelir düzeyinin doğal ve kültürel değerlere ilişkin bilgilerini etkileyen önemli bir değişken olduğu söylenilebilir. Karakuş, Çepni ve Kılcan (2011) tarafından yapılan çalışmada geliri daha

Yarar ve Sönmez

düşük olanların daha yüksek gelire sahip kişilere göre turizme yönelik görüşleri daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Tarafımca yapılan araştırma ve Karakuş, Çepni ve Kılcan (2011) taraflarınca yapılan araştırma doğrultusunda gelir değişkeninin yüksek olmasının tarihi ve kültürel değerlere yönelik bilgilerinde gelire bağlı olarak yüksek bir bilgi farkındalığı beklemek yanlış olacaktır.

8.sınıf öğrencilerinin turizm ile ilgili ders alıp almadıkları ve turizme yönelik herhangi bir ödev, sunum vb. hazırlama durumları ile Tokat'ın doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğrencilerin çoğunun turizme yönelik ders almadıkları belirlenmiş fakat bilgi düzeyleri ile ortalamaları incelendiğinde ders almayanların ve sunum vb. ödev hazırlamayanların ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Bu durumun oluşmasına etken olarak birçok sebep sunulabilir. Fakat konu bağlamında veriler ışığında ele alacak olursak; öğrencilerin ülkemizde yer alan doğal ve kültürel yerlere kendi özel imkanları dahilinde gidip oraları görmüş olmaları, özel, yarı özel veya devlet kurumları tarafından düzenlenen kültürel faaliyetlere katılmış olmaları (örneğin; Gezi Kulüpleri vb.), gezip görmeye ilgi seviyelerinin yüksek olup doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgileri sosyal medya, online gezi platformlarında görmüş olmaları etken olmuş olduğu söylenebilir. Nitekim söz konusu araştırmalarda ders alma durumuna ilişkin anlamlı bir farklılığın olmadığı Çetin ve Gürgil (2014) taraflarınca yapılan çalışma sonucunda da görülmektedir. Turizm değerlerine yönelik ders alması öğrencilerin bilgi düzeylerinin gelişmesi üzerinde yüksek bir bilgi farkındalığı gösterdiği şeklinde yorum yapılamamakta ve buna bağlı olarak çeşitli kaynaklara öğrencilerin kendi imkanları dahilinde ulaştıkları görülmektedir.

8. sınıf öğrencilerinin turizm ile ilgili proje, ödev, sunum vb. Çalışma hazırlama durumları ile Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel değerlere ilişkin bilgileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ablak, Dikmenli ve Çetin (2014) tarafından yapılan araştırmada lisans eğitimlerinde turizm ile ilgili sunum, proje vb. çalışma durumları ile tutum puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu durumda öğrencilerin gezilere katılma durumları söz konusu olduğunda öğrencilerin gezdikleri yerleri farkında olmadan merak duymadan hareket ettikleri şeklinde yorum yapılabilir.

Tokat ve yakın çevresine gezi düzenlemesi ile Tokat il merkezine ait doğal ve kültürel bilgileri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Tokat ve yakın çevresine gezi düzenleniyor diyenlerin düzenlenmiyor diyenlere göre bilgi testine vermiş oldukları cevapların ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Ablak, Dikmenli ve Çetin (2014) tarafından yapılan çalışmada Kırşehir ve yöresine gezi düzenlenmesine yönelik değişkeni ve öğrencilerin almış oldukları tutum puanları arasındaki ilişki incelenmiş aralarında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Söz konusu çalışma ile tarafımca yapılan çalışma arasında farklılık söz konusudur. Bu durumun oluşmasında Öğrencilerin tercih ettikleri turizm türlerinin ilgili türe ait olarak bilgileri arasında anlamlı bir farkın olmamasında herhangi bir turizm türüne ait olan ilgilerinin ortak olması etkilidir denilebilmektedir.

Genel olarak ulaştığımız sonuçlara baktığımızda; ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Tokat ili doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgilerinin cinsiyet, ikametgâh, gelir, turizm gezi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Tokat il merkezine ait bilgi testinden alınan puanların yüksek olmadığı, Tokat'a ait doğal ve kültürel değerlere yönelik bilgilerinin düşük olduğu günlük hayatlarında eğitim aldıkları dönem boyunca yaşadıkları şehirlerden hatta buldukları ülkeye ait kökleşmiş ve geleneksel çevreden soyutlanarak devam ettikleri neticesine varılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak ortaya çıkan bulgulara göre şu öneriler sunulabilir:

Araştırmada 8. Sınıf öğrencilerinin gezi katılım ortalamalarının düşük olmasından hareketle öğrencilerin doğal ve kültürel turizm farkındalıklarının artırılması amacıyla sanal gezi adı altında yapılan gezilere online da olsa öğrencilerin aktif katılımı sağlanabilir.

İl genelinde müzeler haftası etkinlikleri daha etkin bir şekilde kutlanabilir. Ayrıca belirli gün ve haftalarda gezilebilir olan müze ve tarihi mekanların indirimli olması sağlanabilir.

Yarar ve Sönmez

Ortaokul öğrencilerinin akademik dönemleri boyunca doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik proje, sunum, ödev hazırlayıp hazırlamama durumuna ilişkin öğrenci kulüp çalışmalarının arttırılması ve içeriklerinin doğal ve kültürel değerlerin keşfi ve tanıtımı üzerine kurgulanabilir.

Yılım belirli dönemlerinde yapılan doğal ve kültürel değerlerimizi konu alan sergi ve seminerlere yer verilmesi sağlanılabilir.

Tokat ilinin sahip olduğu doğal ve kültürel yapıları ele alan afiş, mektup, şiir, fotoğraf, resim vb. yarışmalar düzenlenebilir.

Tokat ilini keşfe çıkıyoruz başlığı altında doğal ve kültürel mekânlara ait projelerin öğrenciler tarafından tasarlanması sağlanılabilir.

Kaynakça

- Ablak, S., Dikmenli, Y. ve Çetin, T. (2014). Üniversite öğrencilerinin Kırşehir'in tarihi ve kültürel turizm değerlerine yönelik farkındalıkları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2). 171-186.
- Akcan, F. (2016). *Sosyal bilgiler öğretiminde yerel öğelerin kullanımı: Beypazarı örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Bahtiyar Karadeniz, C., Sarı, S. ve Kabacık, M. (2018). Üniversite öğrencilerinin Ordu İlinin doğal ve kültürel turistik çekiciliklerine ilişkin farkındalık ve deneyimleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(19). 667-884
- Bayartan, M. (2018). Türkiye turizminin tarihi ve mimari kaynakları. Doğan Sertkaya. Ö. ve Duran. E. (Editörler). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. (293-316). Paradigma Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara. Pegem Akademi
- Çetin, T. ve Gürgil, F. (2014). Üniversite öğrencilerinin Bartın'ın doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik farkındalıkları, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 255-274.
- Deniz, T. ve Yıldırım Kalem, M. (2018). Turizm Coğrafyası: çalışmalar, sorunlar ve yaklaşımlar. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*. 1(1). 41-54.
- Deniz, T., Diker, O. ve Çetinkaya, A. (2017). Somut olmayan kültür ögesi olarak yerel iklimiyılmaz bilgisi ve halk takvimi: Safranbolu'da (Karabük) bir saha araştırması. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 22(28). 205-226
- Deveci, H. (2009). Sosyal bilgiler dersinde kültürden yararlanma: öğretmen adaylarının kültür portfolyolarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler dergisi*. 8(28) 1- 19.
- Emekli, G. (2002). Turizm Eğitiminde Coğrafya, Turizm Coğrafyasının önemi. T.C. Turizm Bakanlığı Turizm Eğitimi Şurası, Ankara. 3.
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, kültür ve turizm: kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15. 51-59.
- Erdem, M., Meriç, E. ve Meriç, A. (2019). İlkokul öğrencilerinin çevresel farkındalıklarının çeşitli açılarından değerlendirmesi. *Journal Of Steam Education Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1). 21- 38.
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin turizme yönelik görüşleri: Foça örneği, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (25). 24-34.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. s. 107- 145. Nobel Akademik Yayıncılık. 35.basım.
- Kaya, Z. ve Şahin, M. (Editörler). (2011). *Meslek Yüksekokulları için Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri*. Ankara: Siyasal kitapevi.
- Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Ankara'nın tarihi ve kültürel turizm değerlerine yönelik ilgi ve farkındalıkları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(1). 131-149.

Yarar ve Sönmez

- Koday, S. ve Kızıllan, Y. (2018, 3-5 Mayıs). Ünye ilçe merkezinin doğal ve kültürel turizm değerleri. Alanya Alaaddin Keykubat üniversitesi. 4. Uluslararası Sosyal Beşerî ve İdari Bilimler Sempozyumunda sunuldu, Alanya.
- Kurtdede Fidan, N. (2009). Öğretmen adaylarının değer öğretimine ilişkin görüşleri. *Kuramsal Eğitim Bilim dergisi*, 2(2), 1- 18.
- Mazman Budak, F. (2012). *Sosyal bilgiler dersinde (7.sınıf) doğal ve kültürel varlıklar aracılığı ile estetik değer eğitimi*. Yayımlanmamış Doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- MEB (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. Ankara.
- Mentiş-Taş, A. (2004). Sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi program standartlarının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1(37) (28-54).
- Mercin, L. (2007, 10-15 Eylül). Müzeler ve Toplum. 38. *Uluslararası Asya ve Afrika çalışmaları kongresi (ICANAS)* sunuldu.
- Meydan Uygur, S. ve Baykan, E. (2007). Kültür turizmi ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkileri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2. 30-49
- Polat, S. (2016). *Sosyal bilgiler eğitiminde doğal ve kültürel varlıklara yer verilme düzeyinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Giresun üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Soysal, M. E. (2012). Tarih biliminin Sosyal Bilimler ile ilişkisi ve önemi üzerine genel bir bakış. *Atatürk dergisi*.1(1) 343-404.
- Turgut Şahin, K. (2014). *Çivril (dikey boyutta bir yerel tarih çalışması)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Vatansever Bayraktar, H. ve Fırat, T. (2020). İlkokul öğrencilerinin çevre farkındalıkları. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1722-1737.
- Yardımcı, E. ve Kılıç, G. B. (2010). Çocukların gözünden çevre ve çevre sorunları. *İlköğretim Online*, 9(3), 1122-1136.
- Yılmaz, M. (2019). *Sosyal Bilgiler öğretiminde Yerel Tarih Öğelerinin kullanımına ilişkin Öğretmen ve Öğrenci görüşlerinin belirlenmesi: Trabzon örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.

Extended Abstract

Introduction

This study aims to determine the awareness of 8th-grade middle school students regarding the natural and cultural tourism values of Tokat city center. Understanding the culture and history of societies that people have lived in throughout history has formed the foundation of social studies. The educational process contributes to societal changes by imparting knowledge, skills, attitudes, and values to individuals. The social studies course provides students with essential skills such as critical thinking, historical awareness, and cultural sensitivity. In this context, the primary focus of the study is to evaluate students' awareness of the natural and cultural tourism values of Tokat city center. The research aims to measure students' knowledge levels about natural and cultural heritage, and examine whether this knowledge level varies based on gender, family income, and the education level of parents. The results of the study will be crucial in determining students' knowledge levels about natural and cultural heritage. This information can guide the effective design of educational programs and help students develop sensitivity towards their surroundings. Additionally, understanding the impact of gender, family income, and education level on students' awareness can contribute to adapting educational policies more effectively.

Methodology

In this study, the general survey model, which is a quantitative research type, has been employed. The aim of the research is to determine the knowledge of 8th-grade middle school students about the cultural and natural tourism values of the city center of Tokat, considering their own conditions and the characteristics of the period. The survey model has been used to specify these within the existing conditions. The population of the study consists of middle school students attending the 2021-2022 academic year. The sample of the study includes 8th-grade middle school students in the city center of Tokat, as Tokat is rich in natural and cultural values, hosting many civilizations, and providing many data sources for these values. Also, the convenience sampling method has been used as the sample type. Convenience sampling is performed by including units ready to enter the sample in the research. Descriptive statistics of demographic characteristics of the students were calculated using the SPSS 20.0 program. After collecting all the data, frequency and percentage calculations were made. The survey form, developed by Çetin and Gürgil (2014) to measure the natural and cultural heritage awareness of Tokat province, was used as the data collection tool. The applied survey consists of three parts. The first part includes 9 questions related to students' personal information such as gender, parents' education, residence, income, students' participation in tourism-related courses, and travel participation levels. The second part focuses on students' tourism preferences. The third part consists of a 25-item test on the natural and cultural tourism values of Tokat province. The reliability coefficient (K_{r-20}) of the test was found as 0.72, indicating that the test is reliable. Permissions were obtained from the Tokat Provincial Directorate of National Education, and the schools to be included in the study were determined. A pilot application was conducted in two schools in Tokat city center, with a total of 86 students, in October to inform the students and test the survey. The main application was carried out in December by determining the classes, and the survey was applied to 542 students. The data collection period was 4 weeks and was carried out face-to-face. After applying the survey, all data were transferred to SPSS for analysis. To answer the research problem and sub-problems, item difficulty and item discrimination values of the questions in the knowledge test were calculated using the Excel program. Normality analysis was performed on the distribution of total scores obtained by students from the knowledge test, and skewness and kurtosis values were calculated. According to the variable status, t-tests were used for gender, travel participation, and course attendance. One-way analysis of variance (ANOVA) was

used for parents' education level, residence, income, and tourism type preferences. Due to the low number of students living in Town/Village, the analysis continued without Town/Village residence.

Results and Discussion

In this section of the study, the results obtained from the findings are discussed along with results from other research. The research indicates that the gender of 8th-grade students plays a significant role in their knowledge levels about natural and cultural values. However, there is no conclusive evidence that the parents' education levels influence the students' knowledge about these values. Interestingly, a significant difference is observed between the students' places of residence and their test scores, indicating a higher knowledge level among students from certain areas. Additionally, the research identifies a significant difference in knowledge levels based on income, suggesting that students with lower income tend to have higher scores. The study also explores whether students taking tourism-related courses or engaging in assignments/presentations related to tourism show any significant difference in their knowledge about Tokat's natural and cultural values. Surprisingly, no significant distinction is found, challenging the assumption that formal education directly correlates with higher knowledge levels in this context. Furthermore, the research delves into the relationship between students' preparation of projects, assignments, presentations, etc., and their knowledge levels about Tokat's natural and cultural values. The findings suggest that there is no significant difference in knowledge levels based on students' efforts in project preparation or related activities. The study sheds light on the impact of organized trips to Tokat and its surrounding areas on students' knowledge levels. It reveals a significant difference between students who have participated in such trips and those who haven't, indicating that these excursions contribute positively to the students' awareness of natural and cultural values.